

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-6855/2016. számú ügyben**

Előadó: dr. Gyórfy Zsuzsanna

A vizsgálat megindítása

A panaszos édesapa gyermekeivel való kapcsolattartása ügyében kérte ismételten a segítségemet.¹

A Hivatalomhoz 2016. szeptember 12-én benyújtott panaszbeadvány szerint a panaszos 2015 augusztusa óta Budapest Főváros XX. Kerületi Hivatalához (a továbbiakban: elsőfokú gyámhatóság), valamint Budapest Főváros Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztályához (a továbbiakban: másodfokú gyámhatóság) több végrehajtási kérelmet nyújtott be. Sérelmezte, hogy panaszbeadványának Hivatalomhoz való benyújtásáig az eljárások menetéről, a késedelem okáról nem kapott értesítést.

Tekintettel arra, hogy a panaszbeadvány alapján felmerült a jogállamiság elvével, valamint a jogbiztonság követelményével, a tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal, valamint az érintett gyermekek gondoskodáshoz és védelemhez való jogával összefüggő visszásság gyanúja, az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam. A vizsgálat eredményes lefolytatása érdekében az Ajbt. 21. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése alapján az elsőfokon és a másodfokon eljáró gyámhatóság vezetőitől tájékoztatást kértem a késedelem okáról, a panaszbeadványban foglaltakkal kapcsolatos szakmai és jogi álláspontjukról, az ügyben már megtett, illetve megtenni kívánt intézkedéseikről. A hatóságok vezetőit arra is kértem, hogy válaszukhoz csatolják az ügyben keletkezett – rendelkezésükre álló – valamennyi dokumentum másolatát.

Az érintett alapvető jogok és alkotmányos követelmények

- a jogállamiság elve és a jogbiztonság követelménye: „*Magyarország független demokratikus jogállam.*” (Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés);
- a tisztességes eljáráshoz való jog „*Mindenkéinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.*” (Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés);
- a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga: „*Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.*” (Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés).

Az alkalmazott jogszabályok

- 1991. évi LXIV. törvény, a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről (a továbbiakban: Egyezmény),
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (a továbbiakban: Gyvt.);
- 2004. évi CXL. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól (a továbbiakban: Ket.)
- 2013. évi V. törvény, a Polgári Törvénykönyvről (a továbbiakban: Ptk.)
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. Rendelet, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (Gyer.)
- 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről (Gyszr.)

¹ A panaszos e tárgykörben benyújtott panaszának vizsgálatát AJB-3774/2014. számú jelentéssel zártam le.

A megállapított tényállás

A rendelkezésemre álló dokumentumok, egyéb információk alapján *a következő tényállás rögzíthető.* A Budapest XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság a 8.P.XX.22.498/2011/4. számú, 2011. december 2-án jogerőre emelkedett, a szülők egyezségét jóváhagyó végzése szerint a panaszos három kiskorú gyermeke az édesanya nevelésébe került. A szülők egyezsége – egyebek mellett – azt tartalmazta, hogy az édesanya köteles az egyezségben megjelölt időpontban a gyermekeket *megfelelően felkészítve* a panaszosnak átadni és a megjelölt időben őket átvenni.

A bíróság az édesanya kérésére a 14.P.XX.20.212/2013/42. számú, 2015. augusztus 28-án jogerőre emelkedett végzésével a folyamatos kapcsolattartások esetében a szabályozást akként módosította, hogy a gyermekek átadásának, átvételének helye Pesterzsébet Önkormányzatának Humán Szolgáltatások Intézménye Gyermejköltségi Központja (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) lett. A módosítást az indokolta, hogy a panaszos azt állította, hogy a gyermekeket az anya nem adta át neki, és ezért több eljárást is indított kapcsolattartás végrehajtása tárgyában.

2015 augusztusától a panaszos beadványa Hivatalomhoz való benyújtásáig az elsőfokú gyámhatóságon *összesen tíz – a panaszos által benyújtott – kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelem ügyében volt eljárás folyamatban.* Ebből a panaszos egy esetben kezdeményezte az eljárást azért, mert a kapcsolattartás elmaradt, a másik kilenc esetben pedig a gyermekek megfelelő felkészítését (iratok és ruhaneműk hiányát), az értesítés elmaradását, az „ellene nevelést, ellene hangolást” kifogásolta, illetve az átadás-átvétel helyének megváltozása a gyermekjóléti központtal való megállapodás késedelmes megkötésére és az ebből adódó kényelmetlenségeire panaszkozott.

A *másodfokú gyámhatóság* az ügyel összefüggésben arról tájékoztatott, hogy megkeresésem kézhezvételét követően az elsőfokú gyámhatóság tekintetében felügyeleti eljárást indított és a BP./502/2461-4/2016. számú, 2016. szeptember 30-án kelt végzésével az elsőfokú gyámhatóságot arra utasította, hogy a végzés kézhezvételét követő 8 napon belül bírálja el a panaszos végrehajtási kérelmeit. A felettes hatóság egyúttal felhívta az elsőfokú gyámhivatalt, hogy érdemi döntésében az ügyintézési határidő túllépésére figyelemmel általános tételű eljárási illeték kétszeresének a központi költségvetés részére történő megfizetéséről is rendelkezzen.

Az elsőfokú gyámhatóság a megkeresésemre adott válaszáig (2016. október 6.) *a panaszos három korábbi kérelmét elutasította.* A gyámhatóság érdemi döntéseiben megállapította az ügyintézési határidő kétszeresének túllépését, egyúttal elrendelte az általános illetéknek megfelelő összeg megfizetését a központi költségvetés terhére. A Hivatalomnak adott válaszáig idején a panaszos által benyújtott többi kérelem ügyében a bizonyítási eljárás még folyamatban volt.

Az elsőfokú gyámhatóság vezetőjének tájékoztatása szerint a gyámhatóság az NJ-38404/5/2011. számú, 2011. november 15-én kelt határozatával a három gyermeket védelembe vette, mivel a kapcsolattartások során folyamatosak voltak a családi konfliktusok, emiatt a gyermekek nyugodt lelki-, érzelmi fejlődése folyamatosan veszélyeztetve volt. A gyámhatóság azt is jelezte, hogy a szülők között a folyamatos konfliktusok és kommunikációs hiányosságok a védelembe vételt követően is fennállnak. Az elsőfokú gyámhatóság vezetőjének megítélése szerint a szülők közötti feszültség a gyermekek egészséges mentális fejlődését egyértelműen akadályozza. A másodfokú gyámhatóság 2014-ben a szülők számára támogatott közvetítői eljárást rendelt el, amelynek eredményéről azonban nincs információm.

Az elsőfokú gyámhatóság vezetője az eljárások elhúzódásának egyik okaként a többszöri ügyintézőváltást jelölte meg. A panaszos kérelmeinek beérkezésétől a Hivatalomnak adott válaszáig ugyanis már a negyedik ügyintéző látja el az adott munkakör keretében a feladatot. Az eljárások lefolytatásának folyamatát emellett nehezítette és az ügyek elhúzódását idézte elő az is, hogy az édesanya a részére kiküldött nyilatkozattételi felhívásoknak több hónapos késéssel tett eleget. A szülők közötti konfliktus, a kommunikáció hiánya pedig folyamatosan generálja az újabb és újabb eljárásokat és ez a szülői magatartás is eredményezi az eljárások elhúzódását.

A másodfokú gyámhatóság tájékoztatása szerint a panaszos 2015. augusztus 1-e és 2016. szeptember 12-e közt felügyeleti intézkedést nem kezdeményezett, panasszal nem élt, 2015-2016-ban jogorvoslati kérelmet nem terjesztett elő.

A 2015. november 17-én kelt BP-20C/001/00420-56/2015. számú elsőfokú döntéssel szemben jogi képviselője útján fellebbezéssel élt. Az elsőfokú gyámhatóság a fellebbezéssel megtámadott döntést saját hatáskörében eljárva a 2015. december 18-án kelt BP-20C/001/00420-80/2015. számú végzésében visszavonta, a panaszos végrehajtási kérelmét a 2015. december 18-án kelt BP-20C/001/00420-81/2015. számú végzésében bírálta el. Az elsőfokú döntés – fellebbezés hiányában – 2016. január 18-án emelkedett jogerőre.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint a hatóság tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Ajbt. 18. § (2) bekezdés a) pontja szerint az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó szerv közszolgáltatást végző szervnek minősül. A Gyvt. 16. § (1) bekezdése szerint a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a gyámhatóság gyakorolja. A Gyszr. 1. § (1) bekezdése szerint a gyámhatóság feladat- és hatáskörét a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja. Mindezek alapján az ügyben érintett hatóságokra kiterjed a vizsgálati hatásköröm.

II. A vizsgált alapjogok és elvek tekintetében

Az alapjogi biztos egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggés-rendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmanintézmény megalakulása óta az alapjogi biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

A jelentés megállapításaival összefüggésben ismételten hivatkozom arra, hogy az Alaptörvény vonatkozó rendelkezéseinek szövege az Alaptörvény Negyedik Módosításának hatályba lépését követően továbbra is nagyrészt megegyezik az Alkotmányban foglaltakkal, az alkotmányos követelmények és alapjogok tekintetében jellemzően nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek ellentétesek volnának a korábbi alkotmányunk szövegével. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „*az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni*”. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény Negyedik Módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi érveléssel azt mondta ki, hogy „*az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.*”

Ha összevetjük az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, illetve az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglaltakat a korábbi Alkotmány 2. § (1) bekezdésének és az Alkotmány 67. § (1) bekezdésének szövegével, akkor az állapítható meg, hogy a vizsgálat tárgyát képező jogállamiság elve, valamint a gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való jogainak védelme tekintetében nem hoz olyan koncepcionális változást az Alaptörvény szövege, mely a korábbi alkotmánybírói gyakorlat elvetését, vagy jelentős tartalmi átértékelését alátámasztaná. Így elvi megállapításaim megfogalmazása, az alapjogok értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírói döntés megszületéséig – irányadónak tekintem az Alkotmánybírói gyakorlat által mind az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően, mind pedig az azt követően meghozott határozataiban, azok indokolásában kifejtett megállapításokat, következtetéseket. A tisztességes eljárás jogának érvényesülése kapcsán annyi változást érdemes kiemelni, hogy immár külön alkotmányi rendelkezés nevesíti a *tisztességes hatósági eljárás*hoz való jogot.

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybírói gyakorlat több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybírói gyakorlat a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzultát, tehát az eddig kialakított alkotmánybírói gyakorlat továbbra is relevánsnak tekintendő. Az Alkotmánybírói gyakorlat szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak* és *előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. Az irányadó alkotmánybírói tézis szerint a jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben*, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott *korlátok között* fejtik ki tevékenységüket.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a *kiszámíthatóság* – beleértve az *egységes jogalkalmazást* – és az *eljárás garanciák biztosítása* szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok, szabadságjogok védelmével, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást. Az alapjogok valódi érvényesülését képes kiüresíteni, megbénítani (azaz komolyan befolyásolni) a szabályozás vagy a jogalkalmazás hibáiból, zavarából adódó kiszámíthatatlanság, az eljárásra vonatkozó garanciális szabályok félre tétele, figyelmen kívül hagyása. Érdemes utalni ezzel kapcsolatosan arra az alkotmánybírói tézisre, amely szerint közvetlen alkotmányi garanciák *gazdaságossági és célszerűségi okokból*, az *eljárás egyszerűsítése* vagy az *időszerűség követelményének érvényesülése* címén sem *mellőzhetőek*.

2. Az Alaptörvény XXIV. cikke kinyilvánítja a *tisztességes eljárás*hoz való jogot. Az Alkotmánybírói gyakorlat döntéseiben felhívta a figyelmet arra, hogy a jogállamiságnak számos összetevője van. Irányadó alkotmánybírói tézis, hogy a jogállamiság elvéből folyó egyik legfontosabb alapkövetelmény a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. A közigazgatás törvényessége akkor valósul meg, ha jogilag szabályozott eljárási keretek között működik, a jogkorlátozásra adott felhatalmazást pedig törvényi szinten pontosan kell meghatározni. Nem hagyható figyelmen kívül továbbá, hogy a kiszámíthatóság és az eljárási garanciák biztosítása szorosan összekapcsolódik az egyes alanyi alapjogok, szabadságjogok védelmével, mintegy kölcsönösen feltételezik egymást

3. *A gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való jogát az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése rögzíti*. A gyermeket főszabályként minden olyan alapvető jog megillet, mint bármely más embert, de ahhoz, hogy a jogok teljességével képes legyen élni, biztosítani kell számára az életkorának megfelelő minden feltételt a felnőtté váláshoz. Erre tekintettel kifejezetten a gyermekek jogaként rögzíti a törvény a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemre és gondoskodásra való jogot. E védelemre és gondoskodásra a gyermek mindenkivel szemben igényt tarthat.

Ennek megfelelően a gyermek szülei, családja, az állam és a társadalom valamennyi tagja is köteles a gyermek jogait tiszteletben tartani, és a társadalom fennmaradásának zálogaként biztosítani számára a megfelelő fejlődéséhez szükséges feltételeket. A gyermekek védelemhez és gondoskodáshoz való joga az állam kötelességét alapozza meg a gyermek személyiségfejlődése intézményes védelmére. A gyermek, mint az alapjogok alanya oldalán az életkorból adódó hátrányokat az állam oldaláról az az intézményvédelmi kötelezettség egyenlíti ki, hogy az államnak aktívan kell cselekednie a gyermekek alapvető jogainak előmozdítása, érvényesülése és védelme érdekében.

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye 3. cikke minden gyermekekkel kapcsolatba kerülő intézményt és hatóságot a gyermek legfőbb érdekének megfelelő eljárásra, döntésre kötelez.

III. Az ügy érdemében

A hatósági eljárások garanciáival összefüggésben rá kell mutatnom arra, hogy a *Ket. az alapelvek között rögzíti* a gyorsaság és az egyszerűség követelményét, az ügyfél tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jogát. Az ügyfél jóhiszemű eljárási kötelezettsége ugyancsak eljárásjogi alapelv, ugyanis az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére.

A Ket. 33. §-a rendelkezik arról, hogy a határozatot, az eljárást megszüntető végzést, valamint a másodfokú döntést hozó hatóságnak az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzését az eljárás megindulásától számított 21 napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. Amennyiben jogszabály nem zárja ki, az ügyintézési határidőbe – egyebek mellett – nem számít be a hiánypótlásra, illetve *a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő, a jogsegélyeljárás és a szakértői vélemény elkészítésének időtartama.*

Kiemelendő, hogy a Ket. szabályai szerint a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni, amennyiben pedig ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, akkor hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le.

A Ket. 33/A. § (1) bekezdése szerint, ha a hatóság a rá irányadó ügyintézési határidőt az ügyfélnek és az eljárás egyéb résztvevőjének fel nem róható okból túllépi, köteles az ügyfél által az eljárás lefolytatásáért megfizetett illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ha pedig az ügyintézés időtartama meghaladja az irányadó ügyintézési határidő kétszeresét, az ügyfél által az eljárás lefolytatásáért megfizetett illetéknek vagy díjnak megfelelő összeg kétszeresét az ügyfél részére visszafizetni.

A Ptk. 4:185. §-a szerint *a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtásáról a gyámhatóság gondoskodik.* A Gyer. 33. § (1) bekezdése szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti kérelem benyújtásának a kapcsolattartás pótlására, ennek hiányában a kapcsolattartásra – a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban – előírt határidő elteltétől, illetve a veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül van helye. A Gyer. 33. § (2) bekezdése szerint a gyermek fejlődését veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást.

A Gyer. 33. § (4) bekezdése kimondja, hogy ha a gyámhatóság az (1) és a (2) bekezdésben foglalt vizsgálata során megállapítja az önhiba fennállását végzéssel elrendeli a végrehajtást.

A feltárt tényállás szerint a szülők apai kapcsolattartás tárgyában kötött egyezsége *nem részletezte a gondozó szülő kötelezettségét a gyermekek kapcsolattartásra való felkészítése tekintetében* (például évszaknak megfelelő ruházat, a TAJ kártya, a személyazonosításra alkalmas igazolvány, a diákigazolvány, bérlet megléte). Az egyezség mindössze annyit tartalmaz, hogy az édesanya köteles a gyermekeket *megfelelően felkészítve* a panaszosnak átadni.

A rendelkezésemre bocsátott iratmásolatok alapján a panaszos hivatalomhoz benyújtott beadványa ügyében *a 10 darab, elsőfokon folyamatban lévő gyámügyi eljárás közül mindössze egy volt, amely az elmaradt kapcsolattartást sérelmezte.* A panaszos tehát a gyermekeivel folyamatosan tarthatja a kapcsolatot, a gyermekek édesanyjával való konfliktusa elsősorban a gyermekek kapcsolattartásra való fizikai (megfelelő ruházat, okmányok) felkészítésének hiányára vezethető vissza.

Mindebből következően a gyámhatóság csak bizonyítási eljárás lefolytatását követően tud dönteni arról, hogy a gondozó szülő a felkészítési kötelezettségének eleget tett-e. A kapott információk szerint a gyermekek édesanyja a hatósággal való együttműködési kötelezettségének nem tett minden esetben eleget, ami a határidőben való döntéshozatalt ugyancsak késleltette.

Amint azt már a panaszos korábbi beadványa alapján, az AJB-3774/2014. számú ügyben kiadott jelentésemben is kifejtettem, a kapcsolattartási ügyekben folytatott eljárásokban, amikor az egyik, vagy mindkét szülő folyamatosan végrehajtási eljárásokat kezdeményez, valamint az eljárás szempontjából irreleváns nyilatkozatokat és kéréseket terjeszt elő, az eljáró hatóság a gyermek legjobb érdekét szolgáló döntését – a rendelkezésére álló határidőben – *a tényállás teljes körű tisztázása nélkül tudja csak meghozni.* E jelentésemben felhívtam a figyelmet a szülők együttműködési kötelezettsége teljesítésének a jelentőségére, amelynek megismétlésétől így itt eltekintek.

Az elsőfokú gyámhatóság vezetője válaszában a késedelmet elismerte, azt az ügyfelek eljárást hátráltató magatartásán túlmenően többszöri ügyintézőváltással (fluktuációval) indokolta.

A gyámhivatal tájékoztatását, indokolását tudomásul veszem, azonban a fentiekben kifejtett, a hatósági eljárásra vonatkozó garanciális elvekre tekintettel – különös figyelemmel a közigazgatás azon kötelességére, miszerint a hatáskörébe utalt ügyben, az erre megszabott idő alatt köteles érdemi döntést hozni – a késedelmes eljárás és döntés tekintetében a panaszos tisztességes eljárásból való jogával összefüggő visszásság megállapítását nem mellőzhettem. Vizsgálatom ugyanakkor a másodfokú gyámhatóság eljárása tekintetében alapvető joggal összefüggő visszásságot nem tárt fel, így ezzel összefüggésben intézkedés megtételét sem láttam indokoltnak.

Jelen vizsgálatommal összefüggésben utalnom kell arra, hogy *AJB-3534/2016. számon átfogó jelleggel vizsgáltam az első és másodfokú gyámhatóságok feladatellátásának személyi feltételeit, az ott dolgozó munkatársak létszámát és az ebből adódó túlterheltségét.*

A panaszos ügyében a másodfokú gyámhatóság felügyeleti eljárása keretében tett intézkedésére, továbbá arra tekintettel, hogy a gyámhatóságok túlterheltségére visszavezethető alapjogi visszásságok orvoslása érdekében általános jellegű intézkedéseket az AJB-3534/2016. jelentésemben fogalmaztam meg, a jelen egyedi panasz ügyben külön intézkedést nem teszek.

Budapest, 2016. november

Székely László sk.